

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Osmanlı Toplumunda Hayırseverlik ve Kentleşme	TAR5049	1	3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - YL - Lisansüstü (Yüz yüze)				
Amaç	1. Osmanlı vakıf sistemini tanıtmak ve toplumdaki yerini kavratmak 2. Osmanlı vakıf sisteminin ve hayırseverliğin kentleşmedeki rolü hakkında bilgi vermek 3. Osmanlı vakıflarına ilişkin kaynaklar hakkında bilgi vermek 4. Osmanlı imparatorluğundaki vakıf kurucularını tanıtmak 5. Vakıf sisteminin idaresi ve görevlerini kavratmak 6. Devlet politikasında vakıf sisteminin yerini kavratmak 7. Vakıfların eğitim ve öğretim hizmetleri hakkında bilgi vermek 8. Vakıfların sosyal ve beledi hizmetleri hakkında bilgi vermek 9. Hayırseverlik meselesinin yeni fethedilen yerlerin şenlendirilmesindeki etkisini kavratmak 10. Osmanlı vakıf sisteminin anlaşılmasında önemli yeri olan vakıf kaynaklarının incelenmesi				
Ders İçeriği	1.Dersin tanıtımı 2.Vakfın kuruluş şartları ve unsurları 3.Osmanlı vakıfları hakkında kaynaklar 4.Vakfın idaresi ve görevleri 5.Osmanlı'da vakıf kurucular 6.Osmanlı'da vakıf kurucular 7.Ara sınav 8.Osmanlı imar ve kentleşmesinde vakıf sisteminin yeri 9..Osmanlı imar ve kentleşmesinde vakıf sisteminin yeri 10.Devlet politikasında vakıfların yeri 11. Vakıfların eğitim ve öğretim hizmetleri 12. Vakıfların sosyal ve beledi hizmetleri 13. Vakfiye incelemesi 14. Öğrenci sunumları				
Ders Kaynakları	Bahaeddin Yediyıldız, XVII.Yüzyılda Türkiye'de Vakıf Müessesesi, Bir Sosyal Tarih İncelemesi, Ankara, 2003, HACI MEHMET GÜNAY, "VAKIF", TDV İslâm Ansiklopedisi, Amy Singer, Osmanlı'da Hayırseverlik, Kudüs'te Bir Haseki Sultan İmareti, İstanbul, 2002., Ömer Lütfi Barkan, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler", Vakıflar Dergisi, (1942)., Erol Özvar, Murteza Bedir, Hukukî ve İktisadî Yönleriyle Para Vakfı, İstanbul, 2024., Şerife Eroğlu Memiş, Hurûfât Defterlerinde Kudüs-i Şerîf Kazası Vakıfları, Görevler ve Görevliler, İstanbul, 2017., Mustafa Güler, Osmanlı Devleti'nde Haremeyn Vakıfları (16. ve 17. Yüzyıllar), İstanbul, 2011., Ayşegül Kılıç, Bir Osmanlı Akıncı Beyi, Gazi Evranos Bey, İstanbul, 2014., Muzaffer Özgüleş, Gülnuş Emetullah Sultan'ın imar faaliyetleri / Building activities of Gülnuş Emetullah Sultan, yayınlanmamış doktora tezi, 2013. , Ayşe Budak, Gücü Besleyen Mimarlık Osmanlı İmaretleri, Ankara, 2022. , M. KOYUNCU KAYA And S. BAŞOL, "Osmanlı Bursa'sında Ermeni Kökçü Esnafı Hirfet Vakfı," Vakıflar Dergisi , no.47, pp.25-44, 2017 , M. KOYUNCU KAYA, "Vakıf Kurucusu Olarak Osmanlı Esnafı 18 yüzyıl İstanbul Örneği," Vakıflar Dergisi , no.42, pp.35-50, 2014 , M. İlgürel, "Kösem Sultan'ın Bir Vakfiyesi", Tarih Dergisi, c. 16, sy. 21, ss. 83-94, 2011., Eroğlu Memiş, Ş. (2024). Sultan'ın Hayırsever Paşaları: 17. Yüzyıl Osmanlı Paşa Vakfiyelerine Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım Doğru. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi(62), 43-73., Erdoğan, M. A. (2019). Tuna Sahilinde On Altıncı Yüzyılda Kurulmuş Bir Osmanlı Yerleşimi: İsmail Geçidi Kasabası. Vakıflar Dergisi189-208, Faroqi, Suraiya. "Bir Bektaşî Merkezinde Tarımsal Faaliyetler: Kızıldeli Tekkesi 1750-1830". TÜRK KÜLTÜRÜ VE HACI BEKTAŞ VELİ ARAŞTIRMA DERGİSİ / Dedeyev, B., & Küçükdağ, Y. (2021). İstanbul'da Sinân-ı Erdebilî Tekkesi, Vakıfları ve Vakfiyesi. Vakıflar Dergisi(55), 55-83., Atak, E., & Okumuş, E. (2022). Osmanlı Mimarisinde Etkin Bir Kadın Bâni: Kethüdâ Canfedâ Hatun'un İmar Faaliyetleri. Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 24(46), 319-360, Ayşe Çıkla Bölükbaşı, Erken Osmanlı Devleti'nde Kadınların Mimarî Alanındaki Hamiliği (1299-1512), Sanat Tarihi Yıllığı, A. BÖLÜKBAŞI, "Utensil Vakfı in the XVI. Century of Istanbul According to Istanbul Vakfs Tahrir Register dated 1546," History Studies , vol.13, no.2, pp.569-586, 2021, Ayşe Bölükbaşı, 1546 Tarihli İstanbul Vakıfları Tahrir Defterine Göre XVI. Yüzyıl İstanbul unda Kap Kacak Vakıfları, History Studies , vol.13, no.2, pp.569-586, 2021., Bölükbaşı, A. (2018). Osmanlı Tekkelerinde Beslenme XVI. Yüzyılda İstanbul'daki Halveti Tekkeleri Örneği. Vakıf - Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi, 3(1), 83-112., Bölükbaşı, A. (2021). XVI. Yüzyıl İstanbul'unda Hayırseverlik, Vakıflar ve Yemek. Journal of Turkology, 31(1), 159-183., Amy Singer, "Osmanlı İmparatorluğu İmaratlarının "Michelın Rehberi." Haydi Sofraya! Mutfak Penceresinden Osmanlı Tarihi, İstanbul: Kitap Yayınevi, 2015, pp. 75-97., Am Yıldız, K. (2019). Aykırı Vakıflar: Osmanlıda Fukarâ-yı Müslimîni de Gözeten Gayrimüslim Vakıfları. Osmanlı Araştırmaları, 54(54), 141-198.				

Hafta	Konu
2	Vakfın kuruluş şartları ve unsurları
3	Osmanlı vakıfları hakkında kaynaklar
4	Vakfın idaresi ve görevliler
5	Osmanlı'da vakıf kurucular
6	Osmanlı'da vakıf kurucular
7	Ara sınav
8	Osmanlı imar ve kentleşmesinde vakıf sisteminin yeri
9	Osmanlı imar ve kentleşmesinde vakıf sisteminin yeri
10	Devlet politikasında vakıfların yeri
11	Vakıfların eğitim ve öğretim hizmetleri
12	Vakıfların sosyal ve beledi hizmetleri
12	Vakfiye incelemesi
13	Vakfiye incelemesi
14	Öğrenci sunumları

Ders İş Yükü	Çalışma Türü / Öğretim Metotları	Süresi (Saat)	Sayısı
--------------	----------------------------------	---------------	--------

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	14	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Özel Destek / Yapısal Örnekler	14	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Vaka Çalışması	6	1
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	14	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Problem Çözme	14	2
Önceden planlanmış özel beceriler	Rol Yapma / Drama	14	2
Ara Sınav 1		1	1
Kısa Sınav 1		1	1
Final		1	1
Ders İş Yüğü:		191	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		7,49	

Program Çıktıları	
1	Lisansüstü eğitim sırasında öğrenci, tarihin yalnızca olayların ne zaman ve nasıl olduğunu inceleyen bir bilim dalı olmadığını, olaylar arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkiler sonucu ortaya çıkan olguların tahlilini hedeflediğini öğrenmiştir. Bu sayede olayları değerlendirirken çeşitli tahlil ve tespitler yaparak, tarihi hadiselerle daha derinlemesine vakıf olunabileceğini bilir.
2	Sosyal bilimlerin sağladığı modern araştırma yöntemlerini uygulayarak çeşitli alanlarda özgün araştırmalar yapabilir. Bu araştırmalarında ana kaynaklara ulaşır, bunların sağladığı bilgileri değerlendirebilir.
3	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikle bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir.
4	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
5	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
6	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve insiyatif kullanarak yapabilir.
7	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
8	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
9	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur.
10	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
11	Ülkenin kültürel, medeni ve milli varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
12	Bir sosyal bilimsi olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
13	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)														
Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Osmanlı'da vakıf uygulaması hakkında bilgi edinir.	5	5	5	5	5	5	4	3	4	3	4	5	4	5
Vakıf nedir? Hangi usul ve esaslarla kimler tarafından nasıl tesis edilir? Gibi sorulara yanıt verir.	4	2	3	2	4	2	4	3	4	2	4	3	3	3
Vakıf kaynaklarını tanıır ve bu kaynakların ne tür bilgiler üretebileceğini öğrenir.	3	2	4	2	5	3	3	3	3	2	3	2	4	3
Toplumsal hayatta vakıfların rolünü kavrar.	3	3	3	2	3	2	4	3	3	3	4	4	4	4
Osmanlı kentleşmesinde vakıfların fonksiyonlarını tespit eder.	4	4	3	4	3	3	5	2	4	3	4	2	5	5
Ortalama Değer	3,8	3,2	3,6	3	4	3	4	2,8	3,6	2,6	3,8	3,2	4	4